

İMAN, HAK VE ZULÜM

İMANİ BİR DURUŞ; HAKKIN YANINDA ZULMÜN KARŞISINDA OLMAKTIR

1. KONUNUN PLANI

- a. İman Kavramı
- b. İman Her Şeyin Önünde
- c. Hak Kavramı
- d. Zulüm Kavramı
- e. Ayetlerde İman, Hak ve Zulüm
- f. Hadislerde İman, Hak ve Zulüm

2. Konunun Açılımı ve İşlenişi

İman tanımı yapılarak konuya başlanır. İbadet, günlük yaşayış tarzı, ahlak vb. konulardan önce her insanın iman ile mükellef olduğunu ayet ve hadisler ile örneklenir. İmanın işlerliği dünya ve ahiret açısından değeri vurgulanır. Hak ve zulüm kavramları açıklanarak Hak ve adaletin ehemmiyeti anlatılır. Zulmün insanın şahsına ve topluma verdiği zarar geçmişte yaşanmış ve günümüzde yaşanan örnekleriyle açıklanır. İmani bir duruşun Hakkın yanında ve zulmün karşısında olunması neticesini doğuracağı vurgulanır. Vaazın sonunda dünyada zulüm gören Müslümanlara, Gazze'ye, Doğu Türkistan'a vs. değinilerek imani bir duruşun nasıl olması gerektiği anlatılır.

3. Konunun Özet Sunumu

Sözlükte “güven içinde bulunmak, korkusuz olmak” anlamındaki emn (emân) kökünden türeyen îmân “güven duygusu içinde tasdik etmek, inanmak” demektir. “Sağlamlaştırmak, kesin karar vermek, tasdik etmek” mânasındaki akd kökünden türeyen i'tikâd da “iman” karşılığında kullanılır. Terim olarak iman genellikle “Allah’tan alıp din adına tebliğ ettiği kesinlik kazanan hususlarda peygamberleri tasdik etmek ve onlara inanmak” diye tanımlanır. Bu inanca sahip bulunan kimseye mü'min, inancının gereğini tam bir teslimiyetle yerine getiren kişiye de müslim denir.

Allah’a (cc) iman her şeyden önce gelir. “Allah’a (cc) isyanın söz konusu olduğu yerde kula itaat yoktur. İtaat ancak iyiliktir.” (Müslim, “İmâre”, 39) buyuran Peygamberimiz imanin ehemmiyetine dikkat çekmektedir. İnancı olmayan insan, değer yetilerini kaybetmiş demektir. Çünkü insanın inancı ile insanlık değerlerine sahiptir. Bu sebeple inancın değeri her şeyden önce gelir. Bu açıdan bakıldığında eğitime inanç değerleriyle başlamalı, hayatın iman ile güzelleşeceğini nesillerimize de aktarmalıyız.

Sözlükte “gerçek, sabit ve doğru olmak, gerekmek; bir şeyi gerçekleştirmek, bir şeye yakînen muttali olmak” anlamlarında mastar ve “gerçek, sabit, doğru, varlığı kesin olan şey” anlamlarında isim olan hak kelimesi (çoğulu hukuk) genellikle bâtilin zıddı olarak gösterilir. Yüce Rabbimizin isimlerinden olan Hak kelimesi, bir şeyi hikmetin gereğine uygun olarak icat eden anlamındadır. Ayrıca hikmetin gereğine uygun olarak yapılan iş; Allah’ın bütün fiilleri bu anlamda haktır. Aynı zamanda bir şeye aslına uygun ve doğru olarak inanma, bu şekilde kazanılmış inanç, bilgi

demektir. Bununla birlikte gerektiği şekilde, gerekli ölçüde ve gereken zamanda meydana gelen iş anlamına da gelen “hak” kelimesi iman gereği olarak Hakkın yanında duruşu beraberinde getirir.

Zulüm ise “bir şeyi ona ait olmayan yere koymak” anlamında olup din, ahlâk, hukuk gibi alanlarda terim olarak “belirlenmiş sınırları çiğneme, haktan bâtila sapma, kendi hak alanının dışına çıkıp başkasını zarara sokma, rızasını almadan birinin mülkü üzerinde tasarrufta bulunma, zorbalık”, özellikle de “güç ve otorite sahiplerinin sergilediği haksız ve adaletsiz uygulama” gibi anlamlarda da kullanılır.

Adl/adâlet, kıst ve insaf kavramları zulmün karşıtı, cevr, bağı, tuğyân, fîsk, udvân/taaddî/i’tidâl kavramları da zulmün eş anlamlısı veya yakın anlamlısı olarak kullanılır. Zulmün kök anlamı bakımından özellikle insan ilişkilerindeki haksızlıkları ifade ettiği de belirtilmiştir.

“Allah’a iman ettim de, sonra da dosdoğru ol.” (Müslim, İman, 62) buyuran Hz. Peygamber (a.s.) Müslümanın sarsılmaz bir imanının ve istikamet üzere hakkın yanında bir duruşu olması gerektiğini bizlere öğretmektedir.

İmani bir duruş insanı diri tutar, ahlakımızı olgunlaştırır. Müslümana olgunluk katar, şahsiyet kazandırır.

Müslüman imani duruşuyla evvela Rabbine karşı vazifelerini sonra kullara karşı görevlerini yerine getirirken haksızlığa karşı kalkan olur. Ticarete, iş hayatında, okulunda, trafikte hasılı hayatın her alanında imani bir duruş sergileyerek Peygamberini örnek alır. Muhammedi bir bakış, Muhammedi bir yaşayış ve Muhammedi bir anlayışa erişir.

Ayrıca imani bir duruş insani davranışları beraberinde getirir. Bu duruş, zulmün ve zalimin karşısında, mağdurun, yetimin, kimsesizin yanında şahsiyetli bir duruşu oluşturur.

İmani duruş, “Ey iman edenler! Size ne oldu ki, ‘Allah yolunda mücadele edin.’ denilince yerinize çakılıp kaldınız. Yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatına mı razı oldunuz?” (Tevbe 38) ayetinin gereği olarak Gazze’de, Doğu Türkistan’da ve daha birçok bölgede gayri insani muamelelere maruz kalan ümmeti Muhammed’e bir destek çağrısı olmaktadır.

4. Konu İşlenirken İstifade Edilecek Ayetler

“Şüphesiz Rabbimiz Allah’tır deyip sonra da dosdoğru olanlara hiçbir korku yoktur, onlar asla üzülmeyeceklerdir.” (Ahkaf, 13)

“Ey iman edenler! Size ne oldu ki, ‘Allah yolunda mücadele edin.’ denilince yerinize çakılıp kaldınız. Yoksa ahiretten vazgeçip dünya hayatına mı razı oldunuz?” (Tevbe, 38)

“Ey iman edenler! Allah’a, Rasûlü’ne, Rasûlü’ne indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaplara imanda sebat edin! Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahireti inkâr ederse, koyu bir sapıklığa sapmış, haktan tamamen uzaklaşmış olur.” (Nisa, 136)

“Mü’minler, sakın mü’minleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesinler. Kim böyle yaparsa, artık onun Allah ile irtibatı tamamen kopmuş olur. Ancak kâfirlerden gelebilecek tehlikelerden korkarsanız ölçülü bir şekilde onlara dostluk gösterebilirsiniz. Yine de Allah sizi azabından sakındırıyor. Çünkü sonunda dönüş, yalnız Allah’adır.” (Al-i İmran, 28)

Ey mü’minler! Hepiniz birlikte Allah’ın ipine sımsıkı sarılın ve ayrılığa düşmeyin. Allah’ın size olan şu nimetini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşmandınız; derken Allah kalplerinizi kaynaştırdı da O’nun bu nimeti sayesinde

kardeş oldunuz. Ateşten bir çukurun tam kenarında idiniz, fakat Allah sizi oraya düşmekten kurtardı. Doğru yolu bulasınız diye, Allah size âyetlerini işte böyle açıklıyor. (Al-i İmran, 103)

“Evet, o inkâr edenleri ve zulmedenleri Allah ne bağışlayacak ne de onlara bir kurtuluş yolu gösterecektir.” (Nisa, 168)

“Onlara şöyle de: ”Ey kavmim, elinizden gelen ne varsa yapın, şüphesiz ben de vazîfemi yapmaya devam edeceğim. Şu dünya yurdu kime kalacak ve bu hayat sona erince kim sevinip mutlu olacak elbette bileceksiniz. Gerçek şu ki zâlimler kurtuluşa eremezler.” (En’am, 135)

“Allah, iman edenleri, inanıp ikrar ettikleri o değişmez söz sebebiyle dünyada da âhirette de sapasağlam tutar ve ayaklarını kaydırmaz. Zâlimleri ise şaşırtır, onların doğru yoldan çıkmasına fırsat verir. Allah dilediğini yapar.” (İbrahim, 27)

“Yeryüzünde ne varsa hepsi, hatta bir o kadarı daha zulmedenlerin olsa, kıyâmet günü o korkunç azaptan kendilerini kurtarmak için hiç şüphesiz bunların hepsini fedâ ederlerdi. Çünkü o gün daha önce hiç hesaba katmadıkları kötü şeyler Allah tarafından karşılırlarına çıkarılacaktır.” (Zümer, 47)

5. Konu İşlenirken İstifade Edilecek Hadisler

“Sizden biriniz kendisi için sevdiğini mü’min kardeşi için de sevmedikçe gerçek mü’min olamaz.” (Tirmizî, “Sıfatü’l-Kıyâme” 59)

“Mü’minler birbirlerini sevmeye, birbirlerine karşı sevgi ve merhamet göstermede tek bir beden gibidir. O bedenin bir organı acı çektiği zaman, bedenin diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateş çekerler.” (Müslim, Birr, 66)

“Müminler birbirlerini destekleyen bir binanın tuğlaları gibidir.” (Buhari, Mezalim, 5)

“Cennetin kapıları, Pazartesi ve Perşembe günleri açılır. Din kardeşi ile arasında düşmanlık olan kimse hariç Allah’a hiç bir şeyi eş koşmayan her Müslüman kul bağışlanır. ‘Bu iki kişiyi aralarında anlaşmıncaya kadar bekletiniz, barışmıncaya kadar bekletiniz!’ denilir.” (Muvatta, “Husnu’l-Hulk” 4)

“İnsanlar bir zalimi görürler de onun zulmüne engel olmazlarsa, Allah’ın onları genel bir azaba uğratması kaçınılmazdır.” (Tirmizî, Tefsîru’l-Kur’ân, 5)